Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

LAUSUNTO

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

liv@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
3.9.2021
Dnro/Dnr
TRAFICOM/426025/03.03.01/2021
Viite/Referens
E 48/2021 vp / Asiantuntijapyyntö

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin lausunto valtioneuvoston E-kirjeestä eduskunnalle liittyen EU:n Digitaaliseen kompassiin 2030

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikossa mainitusta asiasta. Traficom haluaa kiittää valiokuntaa lausumismahdollisuudesta.

Traficom pitää erittäin hyvänä ja kannatettavana, että komission digitaalista kompassia koskevassa tiedonannossa digitalisaatiota ja siihen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti. Digitaalisessa kompassissa toisiaan täydentävinä näkökulmina ovat kansalaisten digitaalinen osaaminen, edistyksellisen digitaalisen infrastruktuurin varmistaminen sekä yritysten ja julkisen sektorin toiminnan laaja digitalisoiminen. Näillä näkökulmilla on myös selkeitä keskinäisiä riippuvuussuhteita. Esimerkiksi digitaalialan koulutus on edellytys yritysten digitalisaatiolle ja julkisten palvelujen digitalisoiminen taas edellyttää kaikkien saatavilla olevaa digitaalista infrastruktuuria. Digitaalisessa kompassissa asetettavien tavoitteiden tulee olla kunnianhimoisia, mutta koska teknologian kehitys on nopeaa, on tavoitteiden myös syytä olla riittävän joustavia, jotta muutoksiin pystytään reagoimaan tarkoituksenmukaisesti.

Traficomin näkökulmasta komission tiedonannon peruslähtökohta tasavertaisuudesta on kannatettava ja soveltuu hyvin kaikkiin digitaalisen kompassin näkökulmiin. Riittävän osaamisen ja digitaalisten valmiuksien varmistaminen kaikille kansalaisille luo perustan digitalisaatiokehitykselle. Edistyksellisen digitaalisen infrastruktuurin tulee olla kaikkien saatavilla myös haja-asutusalueilla. Vastaavasti yrityksille tulee mahdollistaa tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla.

Traficom korostaa Suomen kannassa esiin nostettua näkökulmaa, että kyberturvallisuus ja tietosuoja on tärkeää ottaa huomioon kaikessa digitaalisessa kehityksessä. Tämä koskee yhtä lailla kansalaisten ja digitaalialan ammattilaisten osaamisen kehittämistä, digitaalisen infrastruktuurin toteuttamista kuin yritystoiminnan ja julkisten palvelujen digitalisoimista. Korkeatasoinen tietoturva ja tietosuoja lisäävät kansalaisten luottamusta yrityksiin ja hallintoon, mikä on perusedellytys niin yritystoiminnan kuin julkisen sektorinkin laajamittaiselle digitalisaatiolle.

Kattava ja edistyksellinen digitaalinen infrastruktuuri on välttämätön edellytys yhteiskunnan laajamittaiselle ja tasa-arvoiselle digitalisaatiolle. Traficom yhtyy Suomen kantaan, jossa komission esittämiä kunnianhimoisia laajakaistatavoitteita

vuodelle 2030 pidetään hyvinä. Tavoitteet tulisi asettaa teknologianeutraalisti. Tämä mahdollistaa joustavasti esimerkiksi eri teknologioiden luotettavuuteen, toimintavarmuuteen ja ympäristövaikutuksiin sekä tekniseen ja taloudelliseen toteutettavuuteen liittyvien vahvuuksien ja haasteiden huomioimisen. Lähtökohtaisesti digitaalisen infrastruktuurin rakentamisen tulisi olla markkinaehtoista. Markkinaehtoisen rakentamisen lisäksi erityisesti Suomen kaltaisessa harvaan asutussa maassa tasa-arvoisten ja laadukkaiden yhteyksien varmistaminen kaikille suomalaisille edellyttää todennäköisesti myös julkista tukea.

Traficom pitää tärkeänä tiedonannossa esiin nostettuja näkemyksiä digitalisaatiosta ja sen mahdollisuuksista edesauttaa muiden toimialojen ilmastovaikutusten hillitsemisessä. Olennaista on myös minimoida digitaalisen infrastruktuurin ja teknologioiden omat negatiiviset ympäristövaikutukset. Keväällä 2021 julkaistussa kansallisessa ICT-alan ilmasto- ja ympäristöstrategiassa korostetaan ekologisesti kestävää digitalisaatiota, jotta sen mahdollistamat ympäristöhyödyt saadaan täysimääräisesti toteutettua.

Komission tiedonannossa on esitetty konkreettisia indikaattoreita tavoitteiden edistymisen seuraamiseksi. Tavoitteiden etenemistä on tarkoituksenmukaista seurata. Traficom pitää kuitenkin tärkeänä, että seurantaraportointi toteutettaisiin jäsenmaiden hallintoja mahdollisimman vähän kuormittavasti ja siinä hyödynnettäisiin mahdollisimman pitkälti muissa yhteyksissä raportoitavia tietoja.

Jenni Eskola
ylijohtaja

Petri Makkonen
johtava asiantuntija

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 3.9.2021. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.